

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **K. K., nar. x**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2016, č. j. x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2016, č. j. x, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1 Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou dne 30. 3. 2016, domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2016, č. j. x (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 17. 2. 2016, č. j. x (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 377/2015 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) žalobci na základě závěrů posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Praha - východ (dále jen „OSSZ“) ze dne 16. 12. 2015 odňala invalidní důchod, neboť jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %.
- 2 Žalobce v žalobě uvedl, že nesouhlasí s posouzením jeho zdravotního stavu žalovanou. Podle jeho názoru je třeba jej hodnotit podle položky 4b nebo 4c kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Trpí totiž těžkou formou Crohnovy nemoci s mimostřevními záněty očí a dochází u něj přibližně dvakrát ročně k exacerbacím, které vedou ke krátkodobé hospitalizaci. Jeho zdravotní stav tak odpovídá druhému nebo třetímu stupni invalidity. Namítl, že posudkoví lékaři nezkoumali jeho zdravotní stav, nýbrž podmiňovali přiznání invalidního důchodu snížením rozsahu pracovní činnosti žalobce jen na poloviční úvazek, což považuje za nezákonné, neboť takový požadavek nemá oporu v právních předpisech.

- 3 Žalovaná ponechala rozhodnutí ve věci samé na úvaze soudu s přihlédnutím k závěrům provedeného důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 377/2015 Sb. (dále jen „organizační zákon“). Jinak odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádřila přesvědčení, že žalobcův zdravotní stav byl posudkovými lékaři plně posouzen.
- 4 V průběhu jednání žalobce setrval na podané žalobě. Uvedl, že od roku 2010 byl opakovaně hospitalizován vždy jednou ročně v souvislosti s Crohnovou chorobou. Problémy se zánětem oka ustoupily, po podání žaloby se však u něj projevil zánět kloubů. Žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.
- 5 Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce požádal dne 24. 1. 2014 o přiznání invalidního důchodu. Posudkem posudkové lékařky OSSZ ze dne 17. 3. 2014 bylo shledáno, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý a jeho rozhodující příčinou je Crohnova choroba na biologické léčbě s únavou, lehkou podvýživou a dočasně sníženou výkonností. Pokles pracovní schopnosti žalobce byl stanoven podle položky 4b kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity na 35 %. Jako den vzniku invalidity byl určen 1. 1. 2014. Žalovaná s odkazem na závěry posudku rozhodnutím ze dne 28. 11. 2014 přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
- 6 Zdravotní stav žalobce byl znovu posouzen OSSZ při kontrolní prohlídce dne 16. 12. 2015. Bylo zjištěno, že je stále dlouhodobě nepříznivý, nicméně žalobce ode dne 16. 12. 2015 již není invalidní, neboť pokles jeho pracovní schopnosti dosáhl jen 20 %. Zdravotní stav byl hodnocen podle položky 4a kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Žalovaná na základě tohoto posudku prvoinstančním rozhodnutím od 8. 3. 2016 odejmula žalobci invalidní důchod.
- 7 Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, v nichž tvrdil, že od přiznání invalidního důchodu se jeho zdravotní stav trvale zhoršuje, od roku 2015 má pravidelně bolesti a křeče břicha a momentálně trpí už i na záněty očí a má 12 průjemových stolic denně. Posudek posudkové lékařky žalované ze dne 17. 3. 2016 potvrdil závěry posudkové lékařky OSSZ. Bylo shledáno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je idiopatický střevní zánět typu Crohnovy nemoci odpovídající položce 4a kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 20 %. K možnosti podrážení zdravotního postižení pod položky 4b či 4c posudková lékařka poukázala na to, že u žalobce nebyly zjištěny střevní komplikace, např. v podobě stenózy, vředů či zánětlivých plaků střevní sliznice, ani podvýživa (index BMI

26,2 signalizuje mírnou nadváhu, snížené hodnoty bílkovin v krvi naznačují spíše nedodržování diety, což nepřímo žalobce i potvrzuje sdělením, že v současnosti nemá předepsané výživové doplňky) nebo významné snížení pracovní výkonnosti (žalobce je nadále schopen vykonávat středně těžké dělnické zaměstnání v plném úvazku, pracovní neschopnosti jsou cca dvakrát ročně v rozsahu 10 až 30 dnů). Pokud jde o oční zánět, ten byl sice původně hodnocen jako zánět duhovky, nicméně při kontrole na oční ambulanci byla diagnóza upravena na zánět rohovky, což může být projevem podráždění očí vyvolaného tím, že žalobce pracuje též jako svářeč. Posudková lékařka také zmínila teatrální a následně konfliktní jednání žalobce v průběhu vyšetření. Žalovaná následně napadeným rozhodnutím ze dne 23. 3. 2016, které bylo žalobci doručeno dne 30. 3. 2016, námitky zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí, přičemž odůvodnění opřela o závěry lékařského posudku své posudkové lékařky.

- 8 Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
- 9 Soud s ohledem na argumentaci žalobkyně provedl důkaz posudkem Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 14. 3. 2017, který si vyžádal. Z posudku zjistil, že, ačkoliv byl pozván, žalobce se k jednání posudkové komise nedostavil, a nebyl proto přítomen jednání. Posudková komise v posudku zohlednila mj. lékařské zprávy z nefrologických vyšetření MUDr. S. ze dnů 9. 10. 2015 a 18. 12. 2015, čtyři gastroenterologické nálezy MUDr. M. z období září 2015 – leden 2016, včetně propouštěcí zprávy z poslední hospitalizace žalobce ve dnech 18. 1. – 25. 1. 2016, jež obsahuje i zprávu z očního vyšetření ze dne 20. 1. 2016, a lékařské zprávy z očního vyšetření MUDr. Š. ze dne 18. 2. 2016. Podle posudkové komise byl žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve druhém stupni. Jako příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla určena chronicky aktivní lumenální forma Crohnovy nemoci na biologické léčbě s progredujícím nálezem na tenkém střevu a očními komplikacemi. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila 60 % a byla hodnocena podle položky 4c kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Odklon od závěrů posudkových lékařů OSSZ a žalované posudkové komise odůvodnila tím, že lékařka OSSZ zcela pominula progredující nález na tenkém střevě a posudková lékařka žalované pominula oční komplikace střevního onemocnění.
- 10 Protože soud shledal závěry tohoto posudku v kontrastu s podrobně odůvodněnými závěry posudkové lékařky žalované za nedostatečně přesvědčivé, zadal ještě zpracování srovnávacího posudku Posudkové komisi MPSV v Hradci Králové. Ta v posudku ze dne 21. 11. 2017 sice potvrdila závěr předchozí posudkové komise o tom, že zdravotní stav žalobce odpovídá druhému stupni invalidity, nicméně její závěr o poklesu pracovní schopnosti o 60 % a o těžké formě Crohnovy nemoci nesdílela. Naopak dospěla k závěru, že se v době vydání napadeného rozhodnutí jednalo o středně těžkou formu střevního zánětu hodnotitelnou podle položky 4b oddílu C kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity poklesem pracovní schopnosti o 35 %, tj. ve středu vyhláškou stanoveného rozpětí. Za rozhodující příčinu poklesu pracovní schopnosti žalobce považovala chronicky aktivní lumenální formu Crohnovy choroby s opakovanými relapsy doprovázenými nutností krátkodobé hospitalizace a intenzivní kortikoidní terapie i přes průběžnou biologickou léčbu. Nález na tenkém střevě se přitom postupně zhoršuje, což dokládají i žalobcem předložené lékařské nálezy z doby po vydání napadeného rozhodnutí,

takže nebylo namístě toto onemocnění hodnotit jako uspokojivě stabilizovaný stav podle položky 4a oddílu C kapitoly XI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise dále konstatovala, že ve svém hodnocení zohledňuje jak progresi onemocnění, tak i kolísavou povahu obtíží žalobce a souběžné postižení ledvin projevující se kolísavou přítomností bílkovin v moči. U žalobce také nelze vyloučit, že se na kolísání jeho zdravotního stavu podepisuje i nikotinismus a rozsah pracovní činnosti vykonávané na plný pracovní úvazek ve směnném režimu. Pokud jde o oční postižení, posudková komise po konzultaci s oftalmologem konstatovala, že na podkladě předložených nálezů nelze jednoznačně konstatovat, že zánět očí souvisel se střevními obtížemi žalobce. I kdyby tomu tak ovšem bylo, jednalo se o jednorázovou epizodu, která nepředstavuje posudkově významné chronické oční postižení, které by bylo možné hodnotit jako mimostřevní komplikaci s dlouhodobým dopadem na pracovní schopnost. Do data vydání napadeného rozhodnutí nebyla doložena ani trvající závažná výživová porucha nebo funkčně významné kloubní obtíže s dopadem na pracovní schopnost. Z tohoto důvodu tak považuje posudkový závěr Posudkové komise MPSV v Praze za nadhodnocený, neboť těžká forma onemocnění nebyla z hlediska daných posudkových kritérií objektivizována.

- 11 Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 písm. a) a b) téhož ustanovení se jedná o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, a o invaliditu druhého stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %.
- 12 Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.
- 13 Podle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
- 14 Při určování poklesu pracovní schopnosti se podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu: a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
- 15 Z § 56 odst. 1 písm. d) a c) zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že zjistí-li se, že po přiznání invalidního důchodu se změnila skutečnosti rozhodné pro výši důchodu nebo pro

nárok na jeho výplatu, důchod se sníží nebo odejme ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen.

- 16 Námitky uplatněné žalobcem proti napadenému rozhodnutí spočívají převážně ve zpochybnění závěrů lékařského posouzení jeho zdravotního stavu lékařskou posudkovou službou žalované. Nárok na invalidní důchod je totiž podmíněn zdravotním stavem pojištěnce, a rozhodnutí je proto závislé na odborném lékařském posouzení. Soud předesílá, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou a soud si o ní nemůže učinit úsudek sám, zdravotní stav žalobce nepřezkoumává. Podle § 4 odst. 2 organizačního zákona zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzují posudkové komise jako orgány MPSV. I tento posudek nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí [srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publikovaný pod č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz].
- 17 Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a v požadavku, aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle zdravotního postižení s největším dopadem na pokles pracovní schopnosti pojištěnce s přihlédnutím k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
- 18 Soud při zjišťování zdravotního stavu a příčin zdravotního postižení žalobce vycházel z posudků posudkových komisí MPSV. Posudkové komise vycházely z úplných podkladů včetně lékařských zpráv, které žalobce přiložil k žalobě a které následně předložil posudkovým komisím v průběhu řízení o žalobě. V posudcích byl podrobně popsán vývoj zdravotního stavu, zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu, rozsah zdravotního postižení a v posudku ze dne 21. 11. 2017 bylo řádně odůvodněno i zařazení druhu zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posledně jmenovaný posudek tak podle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti a soud proto převzal jeho odborné závěry a po provedeném dokazování dospěl k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení uvedené v položce 4b kapitoly XI (postižení trávicí soustavy) oddílu C (postižení tenkého střeva a kolorekta) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, a to středně těžká chronicky aktivní lumenální forma Crohnovy nemoci na biologické léčbě s progredujícím nálezem na tenkém střevu. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tak činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 35 %, což již (hraničně) odpovídá druhému stupni invalidity podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Je zřejmé, že žalovaná vycházela při svém rozhodování z nesprávného zjištění, že výsledná míra poklesu pracovní schopnosti ke dni vydání napadeného rozhodnutí činila jen 20 %. Žalobou napadené rozhodnutí se tedy opírá o nesprávně zjištěný skutkový stav.

- 19 Krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V tomto řízení žalovaná znovu rozhodne o nároku žalobce na invalidní důchod a vezme při tom v úvahu zejména posudek zpracovaný Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 21. 11. 2017, podle nějž v případě žalobce došlo ke vzniku invalidity dne 26. 9. 2016 a pokles pracovní schopnosti činil 35 %. Právním názorem soudu je žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
- 20 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady v řízení nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 3. ledna 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

Mgr. Ing. Petr Šuránek v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.